



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis  
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis  
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios  
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

**Reiser, Anton**

**Francofvrti, 1678**

Lib. IV. cap. 3. de Traditionibus

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)



LIBRI QUARTI,  
DE  
VERBO DEI NON SCRIPTO,  
CAPVT TERTIVM  
DE

*Statu Questionis vel Controversiæ.*

num. 86.  
& 118.

L. cit.

**A**Nte cuius formationem de quidditate & quoruplicitate Traditionum agens Bellarminus, ex Augustino quod producat, non habet, præter duo ex Epistolis loca, de traditionibus Ecclesiasticis vel universalibus vel particularibus agentia, quæ dum nihil Evangelicis adversum in se continent, ut prolixè iis immoremur, necessum non est. Verum quippè agnoscimus, quod Augustinus in hanc rem scripsit: *In iis rebus, de quibus nihil certi statuit Scriptura Divina, mos populi DEI, vel Instituta Majorum pro lege tenenda sunt; de quibus si disputare voluerimus, & ex aliorum consuetudine alios improbare, orietur interminata luctatio &c.* Perque placet, quod idem Doctor Augustus salubriter monuit: *illa, quæ non scripta, sed tradita custodimus, quæ quidem toto Terrarum orbe observantur, dantur intelligi vel ab ipsis Apostolis, vel plenariis Conciliis, quorum est in Ecclesiâ saluberrima auctoritas, commendata atque statuta retineri; alia verò, quæ per loca terrarum, Regionesq; variantur, totum hoc genus rerum liberæ habet observationes, nec disciplina ulla est in his melior gravi prudentique Christiano, quam ut eo agat modo, quo agere viderit Ecclesiam, ad quamcumq; fortè de venerit. Quod enim neq; contra Fidem, neq; contra bonos mores injungitur, (aliàs, con vincitur) indifferenter est habendum, & pro eorum, inter quos vivitur, societate servandum est.* Si hæc Monita apud eos locum haberent, qui tanto impetu in rebus Fidei & Morum ad Ecclesiæ traditiones provocant, Evangelicos non adeò sibi contrarios experiri cogerentur. At cum in omnia eatur alia, solaque Roma motu proprio orbi universo suas, quas pro ratione Statûs cudit, traditiones, vi etiam intentatâ obtrudere studet, hæc ratione regimen universale in totam Christi Ecclesiam impudenter sibi arrogans, vitio verù non debet Evangelicis, si in rebus etiam indifferentiibus Jugo huic intolerabili se subducant, partamque Christi merito libertatem omnibus defendant modis, Traditionibus Divinis solùm indubitanter & sine metu erroris adhærentes. In ipsa formatione Statûs ac ejusdem explicatione non pauca quidem moneri possent & fortè etiam deberent, nisi præter Instituti rationem esset, cum nullibi hic intercedat auctoritas Augustini, Bellarmino observante. In subjunctâ autem recensione mendaciorum, quæ Chemnitio mendaciter impingit, aliqua legitur Augustini mentio, quod nimirum attinet scribendi mandatum, videlicet, an Apostoli ex mandato DEI scripserint res ita habet, ut ipse Bellarminus recenseret. Scripsit Chemnitius in Examine Tridentino, Pontificos adserere, *Deum constituisse, ut doctrina Christi & Apostolorum non scriberetur in libris, sed vivâ tantum voce traderetur.* Addit Bellarminus, *statuere Chemnitium, Apostolos habuisse mandatum, ut scriberent. Vtrumq; est mendacium, inquit, & veritas est in medio.* Qualenam illud est medium? Nullus Catholicorum (Papistarum) docuit unquam, Deum constituisse, ut Novum Testamentum non scriberetur, sic enim Evangelista & Apostoli gravissimè peccassent scribendo; sed tantum dicimus, Novum Testamentum præcipuè scribi debere in corde, nec necessario exigere, ut scribatur in libris. Possent videri injuria à Chemnitio illata Romanensis Ecclesiæ Doctoribus, præmissis cum Bellarminus illud insuper addat, nullum proferrî posse Authorem, qui hoc dixerit. Sed contrarium adparebit, ubi sequentia observaverimus. Ita enim porro scribit Bellarminus: *Falsam quoque est, Deum mandasse Apostolis, ut scriberent. Legimus enim mandatum, ut prædicarent Evangelium; ut autem scriberent, nusquam legimus. Itaq; Deus nec mandavit expressè, ut scriberent, nec ut non scriberent.* Videt hic Lector, mendaciter Chemnitio duplex à Bellarmino impactum esse mendacium, Ipsumque id apertissimè fateri, quod nullum docuisse unquam ex numero Romanensium Scriptorum impudenter adleruit; nullumque hic observari medium, in quo Veritatem se promissè ostensurum.

Id



Id adeo est manifestum, ut in proximè sequentibus scribere contra se ipsum fuerit coactus: *Nec tamen negamus, quin DEO volente & inspirante Apostoli scripserint, quæ scripserunt.* Quamvis omnino frustra & planè nulla sit illa distinctio, quæ veritatem in medio exhibere voluit, immediatè subjungens: *Aliud est facere DEO suggerente & inspirante, aliud apertè Eo præcipiente.* Cujus distinctionis vanitas inde præsertim conspicitur, dum eà Augustini de mandato scribendi testimonium eludere conatus est, ita ex Bellarmini citatione scribentis: *Quidquid Christus de suis dictis & factis legere nos voluit, hoc scribendum illis tanquam suis manibus imperavit.* Addit Bellarminus pro explicatione horum verborum, & adplicatione distinctionis à seipso propositæ: *Loquitur de imperio interno, quo Christus invisibiliter ut caput membra sua movet ad varias actiones, quod imperium suggestio potius & inspiratio quadam, quam præceptum propriè dictum existimari debet.* Ut quid de distinctione hæc ac ejusdem adplicatione haberi debeat ex Augustini mente, ipse Doctor augustus dicat, cujus hæc de re integrum hoc L. cit. legitur Testimonium: *Cum Discipuli scripserunt, quæ ille, i. e. Christus, ostendit & dixit, nequaquam est dicendum, quod Ipse non scripserit; quandoquidem membra Ejus id operata sunt, quod dictante cognoverunt capite.* *Quidquid enim ille de suis factis & dictis legere nos voluit, hoc scribendum illis tanquam manibus suis imperavit.* Dicat nunc Bellarminus, vel quicumque partes Ejus sustinere conabitur, annon, dum Ipse Christus in Apostolis & per Eos scripsisse dicitur ab Augustino, Apostoli mandato Christi scripsisse sint dicendi; & annon, quod membra corporis dictante operantur capite, ex mandato capitis operari debeant dici? Et certè, si Apostoli nullum accepissent scribendi mandatum propriè dictum à Christo, quod tamen in generali præcepto docendi non ita obscure significatum fuit; internum, quod Bellarminus concedit, imperium, ipsaq; suggestio interna & inspiratio, quam largitur, quid, nisi imperium propriè dictum, fuit, nisi Prophetas olim à Spiritu S. per internam Suggestionem & Inspirationem actos, non imperio propriè dicto sua edidisse in publicum Vaticinia dicere velimus, ut alias nunc eam præter circumstantias, quibus Bellarminianæ distinctionis vanitas uberius posset ostendi.

lib. I. de  
Conf. Ev-  
ang. c. ult.

## CAPUT QUARTUM.

DE

## Necessitate Traditionum.

Hanc probat Bellarminus primùm ex variis ætatibus Ecclesiæ, citato teste post Ge-  
nesin Augustino, quem ab initio Mundi usque ad finem deducere Civitatem DEI  
perhibet. *Quid inde? Illud in proximè sequentibus ostendit, scribens: At nulla fuit  
Scriptura Divina ante Moysen, ut patet, tum quia omnium consensu Moses est primus Scriptor  
sacer; tum quia in Genesi non fit mentio Doctrinae scriptæ, sed solum tradita. Igitur annis  
bis mille conservata est religio solâ traditione, non est igitur Scriptura simpliciter necessaria.  
Quomodo enim conservari potuit illa religio antiqua sine Scripturâ ad duo millia annorum,  
ita potuit doctrina Christi conservari sine Scripturâ ad duo millia annorum.* Verùm ut  
Augustini labor in deductione & ostensione Civitatis DEI ab initio Mundi usque ad  
finem nullo planè modo nobis officit, quem potius magni, imò maximi æstimamus, ita  
quæ Bellarminus exindè inconsequenter necit, facillimè possunt dissolvi, si diversitas  
temporis & personarum, ipsarum quoq; Traditionum, quæ utrobique in consideratio-  
nem veniunt, probè attendatur. Alia olim fuerunt tempora, ac jam sunt præsentia,  
quibus nunc vivimus. Tum immediatè DEUS Patriarchis loquebatur, eisque suam  
manifestabat voluntatem, juxta tuius tenorem ab hominibus agnosci voluit & coli.  
Nunc postquam unigenitus DEI Filius ipse Doctorem se Mundo exhibuit, alia omninò  
est Ecclesiæ facies, alius ad cognitionem DEI salvificam perveniendi modus. Videlicet,  
sicut antehæc Ei visum fuit oretenus cum hominibus agere, ita dum nunc Scriptotenus  
nobiscû agere Ei placet, non est, ut de alio solliciti simus modo. Quippe non agimus hic  
de DEI potentia, & quid absolutè necessarium sit vel non; sed de sanctissimâ Ejus volun-  
tate, quam Ipse nobis clarè in Verbo olim per os tradito, nunc per Scriptores Canonicos  
exhibito revelavit, cui nos omninò decet acquiescere. Ea præter ipsas quod attinet tra-  
ditiones, per quas olim Deus ante Moysen fidelibus suam revelavit Voluntatem, eæ non  
fuerunt aliæ vel alius generis ab eâ doctrinâ, quam DEUS postmodum per Moysen  
& alios Scriptores Canonicos omnibus voluit esse ob oculos positam; Potestque

E 3

huc